

Novela zákona o specifických zdravotních službách

6. říjen 2017

Dne 12. 7. 2017 byl ve Sbírce zákonů publikován **zákon č. 202/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách**, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „**Novela**“). Novela zavádí řadu změn, které se dotýkají různých oblastí specifických zdravotních služeb, mj. dochází ke snížení věkové hranice pacientů pro kastrace, formulování definice lidského genomu, zavedení možnosti změny pohlaví pacientům ve výkonu vazby či trestu odnětí svobody a zajištění souladu s terminologií občanského zákoníku či zákona o státní službě.

Novela rovněž přináší změny v oblasti pracovnělékařských služeb, které mají podle důvodové zprávy k Novele přispět ke snižování administrativní a ekonomické zátěže pro zaměstnance, osoby ucházející se o zaměstnání a zaměstnavatele. Novela nabývá **účinnosti již 1. listopadu 2017.**

Níže si dovoluujeme shrnout nejvýznamnější novinky v oblasti pracovnělékařských služeb:

- **Pracovnělékařské služby prostřednictvím jiných poskytovatelů**

Vzhledem k nedostatečné kapacitě poskytovatelů pracovnělékařských služeb (dále také jen „**poskytovatel**“) bude poskytovatelům umožněno, aby pracovnělékařské služby prováděli i prostřednictvím jiných poskytovatelů. Tito jiní poskytovatelé pracovnělékařských služeb, kteří sami nebudou mít se zaměstnavatelem uzavřenou smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb, budou služby moci poskytovat na základě písemné smlouvy uzavřené s poskytovatelem, který smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb se zaměstnavatelem uzavřenou má.

- **Pracovnělékařské služby pro zaměstnance vykonávající práce zařazené do kategorie první**

Nově se zpřesňuje, že zaměstnavatel může zaměstnance vykonávající práce zařazené do kategorie první^[1] odesílat na lékařské prohlídky k jejich registrujícímu poskytovateli v oboru všeobecného praktického lékařství nebo v oboru praktického lékařství pro děti

a dorost (dále jen „**praktický lékař**“) i v případě, že jsou na jeho pracovištích vykonávány i práce zařazené do vyšších kategorií.

Rovněž se zavádí nová možnost pro zaměstnavatele, na jejichž pracovištích jsou vykonávány pouze práce kategorie první, a zaměstnanci jsou na lékařské prohlídky vysíláni ke svým praktickým lékařům. Tito zaměstnavatelé mohou smlouvu na ostatní pracovnělékařské služby, tj. je dohled a poradenství, uzavřít s poskytovatelem pracovnělékařských služeb pouze v případě potřeby - je-li to důvodné pro ochranu zdraví zaměstnanců (např. při častých dočasných pracovních neschopnostech zaměstnanců).

- **Úhrady vstupních prohlídek**

Novela dále zpřesňuje úpravu úhrady vstupních lékařských prohlídek před vznikem pracovního poměru (či jiného základního pracovně-právního vztahu), a to tak, že vstupní lékařskou prohlídku hradí osoba ucházející se o zaměstnání. Zaměstnavatel kandidátům vstupní lékařskou prohlídku uhradí pouze v případě, že s ním uzavře pracovní smlouvu či některou z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. I nadále platí, že osoba ucházející se o zaměstnání se s případným zaměstnavatelem může dohodnout na úhradě vstupní lékařské prohlídky i v případě neuzavření pracovní smlouvy či dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Jde-li o posouzení zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o zaměstnání k práci v noci, nově vstupní lékařskou prohlídku hradí případný zaměstnavatel vždy.

- **Pracovnělékařské prohlídky pro zaměstnance pracující v noci**

Nově již zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve svém v § 94 odst. 2 nebude obsahovat, kdy je zaměstnavatel povinen zajistit pracovnělékařské prohlídky pro zaměstnance pracující v noci, ale bude pouze odkazovat na postup podle zákona č. [373/2011 Sb.](#), o specifických zdravotních službách (dále jen „**zákon o specifických zdravotních službách**“). Podle důvodové zprávy k Novele se předpokládá, že prováděcí vyhláška k zákonu o specifických zdravotních službách periodicitu pracovnělékařských prohlídek stanoví na 2 roky (ke dni zveřejnění tohoto článku nebyla novelizace prováděcí vyhlášky k zákonu o specifických zdravotních službách provedena).

Jak již bylo uvedeno výše, nově se upravuje, že vstupní lékařskou prohlídku (před vznikem pracovního poměru), jde-li o posouzení zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o zaměstnání k práci v noci, hradí případný zaměstnavatel vždy, tedy i tehdy, není-li s danou osobou uzavřena pracovní smlouva či některá z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

- **Lhůta pro vydání pracovnělékařského posudku**

Novela prodlužuje lhůtu pro vydání lékařského posudku o nemoci z povolání, a to na 45 pracovních dnů ode dne obdržení nebo ústního podání žádosti. Lhůta se rovněž prodlužuje (na 45 pracovních dnů) i v případě lékařských posudků, kdy lékař posuzuje, zda

dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti k práci bylo způsobeno pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (účelem posudku není posouzení zdravotní způsobilosti k práci).

V ostatních případech lhůta zůstává 10 pracovních dnů od obdržení nebo ústního podání žádosti.

- Vzdání se práva na přezkoumání lékařského posudku

Platí, že pokud posuzovaná osoba má za to, že lékařský posudek je nesprávný, dle § 46 zákona o specifických zdravotních službách může do 10 pracovních dnů ode dne, kdy jí byl posudek prokazatelně předán, podat návrh na jeho přezkoumání, a to poskytovateli, který posudek vydal.

Nově však bude dle § 46 odst. 1 zákona o specifických zdravotních službách možné se tohoto práva na přezkoumání lékařského posudku vzdát. Díky tomu se například nebude prodlužovat doba nástupu výkonu práce zejména v případě vstupních lékařských prohlídek u osob ucházejících se o zaměstnání. Písemné prohlášení nebo záznam o ústním sdělení o vzdání se práva na přezkoumání bude součástí zdravotnické dokumentace.

Dle novely lze také nově požádat o prominutí zmeškání lhůty pro podání návrhu na přezkoumání pouze do 10 pracovních dnů ode dne, kdy pominul důvod, který bránil dané osobě návrh podat. Zmeškání lhůty však nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být podán návrh na přezkoumání, uplynulo 60 dnů.

V případě vyhovění návrhu na přezkoumání v plném rozsahu a zrušení napadeného posudku je vydán posudek nový a to ve lhůtách podle § 43 odst. 1, tedy ve lhůtách stanovených novelou od 1. listopadu. 2017.

- Pracovnílékařské služby a agenturní zaměstnávání

Novela dále zjednodušuje zajišťování pracovnílékařských služeb pro agentury práce. Nově budou agentury práce moci své zaměstnance vykonávající práce v kategorii první odesílat k provedení lékařské prohlídky kromě poskytovatele pracovnílékařských služeb, se kterým mají uzavřenou písemnou smlouvu, nebo k praktickému lékaři, i k poskytovateli zaměstnavatele, ke kterému dočasně přidělují své zaměstnance (tj. k poskytovateli uživatele), a to bez ohledu na to, zda s ním sami uzavřeli smlouvu o poskytování pracovnílékařských služeb.

Rovněž se zavádí možnost zachování platnosti lékařského posudku pro případy, kdy zaměstnanec agentury práce dočasně přidělený k jinému zaměstnavateli (uživateli) uzavře pracovníprávní vztah s tímto uživatelem na stejný druh práce, ke kterému byla již posouzena jeho zdravotní způsobilost a lékařský posudek by mu platil až do provedení řádné periodické prohlídky. Důvodová zpráva k Novele k tomu uvádí, že není důvodné, aby zaměstnanec, který byl posouzen pro konkrétní práci, kterou bude dál vykonávat na stejném pracovišti za stejných podmínek a jeho zdravotní stav se od doby posouzení nezměnil, musel při změně zaměstnavatele absolvovat novou lékařskou prohlídku.

Lékařský posudek bude v tomto případě platit až do termínu periodické prohlídky, pokud nedojde během této doby ke změně zdravotního stavu zaměstnance. Novému zaměstnavateli se současně dává možnost novou vstupní lékařskou prohlídku vyžadovat.

Mgr. Hedvika Klímová, advokátní koncipientka

Miroslava Šípošová, právní asistentka

[1] Kategorizaci prací upravuje § 37 z. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

Kontaktujte nás

Radlická 1c/3185

150 00 Praha 5

Česká republika

[[mapa](#)]

- Telefon: (+420) 296 325 235
- Fax: (+420) 296 325 240
- recepce@holec-advokati.cz